

terne og Husindustrien, fremdeles Studier over det norske Vejvæsens Udvikling, over Skrælinger og Kulturforhold i Vinland.

Dog vil Nielsen især mindes som Forfatter paa det politisk-historiske Omraade, og her er hans betydeligste Værk som ogsaa det i Formen mest afrundede: *Lensgreve Herman Wedel Jarlsberg I—III* (1901—2). Men dette er kun Midtpunktet i et Halvhundredtal af Skrifter og Artikler, som omhandle det samme Tidsrum, saaledes *Norge i 1814* (1904) og de to Bind *Bidrag til Norges Historie i 1814* (1882—86), talrige og værdifulde Studier over Carl Johans ydre Politik, en Fremstilling for Folket af *Norges Historie efter 1814 I—III* (1882—91); denne gaar til 1837. Ældre Tider har Nielsen behandlet i den fortræffelige Bog *Bergen fra de ældste Tider indtil Nutiden* (1877), i Undersøgelser over Hanseaternes Historie i Norge, og i sin Doktordisputats *Det norske Rigsraad* (1880), fremdeles i Skildringen af Tiden fra 1537 til 1660 i 4. Bind af *Norges Historie* (1909—11). Han har i disse Arbejder ogsaa givet en tiltalende og forstaaende Fremstilling af Norges Stilling til Danmark i Unionstiden; her delte han ganske Opfattelse med L. Daae, hvem han i det Hele stod nær og hvis Medarbejder han ofte var. Y. Nielsen blev 1904 optaget i det kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, 1913 i Videnskabernes Selskab. Joh. Stp.

Et *Festskrift til Johs. C. H. R. Steenstrup paa Halvfjerds-aarsdagen* er, lidt forsinket af Verdenskrigen og hvad den har ført med sig, udgivet af „en Kreds af gamle Elever“; trods Tillægsordet hører Bidragyderne til vore yngre og yngste Historikere. Det særdeles smukt udstyrede Skrift har et meget broget Indhold, hvad der stemmer godt med den mangesidige Paavirkning, som er udgaaet fra den Lærer, Skriftet fejrer; flere af Bidragene knytter sig ogsaa umiddelbart til Studier af Steenstrup, saaledes Vilh. la Cours Paavisning af de Minder, der gemmer sig i Stednavnene, om hedenske Helligdomme i Danmark. Modsat fører Erik Møller og A. J. West os ind i den nyeste politiske Historie, naar den ene skriver om Tre-Forbundet, den anden om den tredje Duma. To kvindelige Histo-

rikere belyser nogle Sider af Hertugdømmernes ældre Historie, Maria Nielsen Flensborgs Handel og Skibsfart, Johanne Skovgaard Henrik Rantzaus Forhold til Georg Braun, den bekendte Forfatter af *Theatrum Orbium*; Axel Hansen giver gode Bidrag til Forstaaelse af Kristian August af Augustenborg, hentede fra hans Brevveksling med Peder Hjort. Hugo Matthiessen fortæller om „Byens Hægte“, og Hans Knudsen giver nye Oplysninger om, i hvor sen Tid Kirkens „Bøn og Band“ er brugt som Hjælpemiddel mod ukendte Forbrydere. Vilh. Lorenzen undersøger Lighedspunkterne mellem Roskilde Domkirke og Arras Cathedralens Korparti. Fontenay fremdrager en arabisk Historikers Beretning om Vestgoterne; P. Læssøe Müller karakteriserer Southey og Macaulays Polemik mod ham. I alt elleve Smaaafhandlinger, som alle er læseværdige, ogsaa fordi de bringer os Bud fra den unge opvoksende Slægt af Historikere, og en smuk Hyldest til den Universitetslærer, som nu snart trækker sig tilbage fra mer end en Menneskealders Lærervirksomhed. Kr. E.

Som Led (Ny följd. II: 5) i den statelige Række Publikationer, som det svenske Rigsarkiv har udsendt, siden Emil Hildebrand i 1901 blev dets øverste Leder, er i 1916 udkommet et større Værk: *Svenska Riksarkivet 1618—1837* (XVII + 468 Sider), forfattet af Førstearkivar Severin Bergh.

Forf. har draget Grænserne for sin Fremstilling saa snævert som vel muligt. Ligesom det danske er ogsaa det moderne svenske Rigsarkiv opstaaet ved Sammenslutning af en Række forskellige Embedsarkiver, blandt hvilke Kancelliarkivet danner Grundstokken. Det er alene dette, der skildres, derimod hverken Kammerarkivet eller det saakaldte Antikvitetsarkiv, der udskiltes i det 17. Aarh., optog saa godt som alle de middelalderlige Arkivalier og bestod helt ned i det 19. Aarh., da dets Fonds tilbageleveredes Rigsarkivet. Ligesaa skarp er de kronologiske Grænser. Bogen sætter ind med Gustav Adolfs Regeringstid, da et egentligt Kancelliarkiv for første Gang blev organiseret (1618), og slutter med Hans Järtas Overtagelse af Ledelsen, der gav Stødet til en Række Reformers. Om Tiden